

LOK aanbod 2018

Domus Medica biedt reeds jaren een aantal actuele navormingspakketten voor LOK-groepen en kringen aan. Naast de vormingen waarvoor Domus Medica u een spreker kan aanreiken, stellen wij eveneens handleidingen ter beschikking waarmee u als LOK-groep of kring zelf aan de slag kan gaan.

Inhoud

Praktisch	4
1. LOK met gratis externe begeleiding	4
1.1. Afbouw benzodiazepinegebruik.....	4
1.2. De niet-medicamenteuze aanpak van angstklachten.....	4
1.3. De niet-medicamenteuze aanpak van insomnie.....	5
1.4. De niet-medicamenteuze aanpak van stress en surmenage.....	5
1.5. Digitale samenwerking en gegevensdeling (e-HealthBox).....	5
1.6. Gezondheid en milieu: een hot item in de huisartsenpraktijk?.....	6
2. LOK met externe begeleiding tegen betaling	7
Praktisch	7
2.1. Astma, COPD en ACOS.....	7
2.2. Colorectale kankerscreening.....	7
2.3. Diabetesbehandeling: maatwerk.....	8
2.4. Diabeteszorg in de Eerste Lijn – De Patiënt en zijn Team.....	8
2.5. Een nieuw samengesteld gezin, een gezin als (g)een ander.....	9
2.6. Het placebo-effect.....	9
2.7. Huisarts en coach. Levensloopbegeleiding vanuit een relationeel perspectief.....	10
2.8. Juridische aspecten van dementie.....	10
2.9. Leer snel evidence-based informatie terugvinden tijdens de consultatie.....	10
2.10. Let's talk about sex – Leren praten over seks.....	11
2.11. Levensmoeheid bij ouderen: Werken met PaGe-flowchart.....	11
2.12. Me-ASSIST: een handige digitale tool om bij uw patiënten hun risico op alcohol-, tabak-, en drugsverslaving na te gaan.....	12
2.13. Medische besliskunde.....	12
2.14. Misselijkheid en braken bij palliatieve kankerpatiënten.....	13
2.15. Pijnbestrijding bij palliatieve patiënten.....	13

2.16. Pillen bij ouderen: pletten, prakken of ... stoppen? Hoe kan de huisarts polyfarmacie bij ouderen aanpakken?	14
2.17. Reisgeneeskunde.....	14
2.18. Suïcidepreventie.....	15
2.19. Timemanagement. Tips van huisartsen voor huisartsen.....	15
2.20. Val- en fractuurpreventie.....	16
2.21. Vroegtijdige zorgplanning	16
2.22. Werken met Palliative-richtlijn ‘Delier’	16
2.23. Werken met de richtlijn ‘Palliatieve sedatie’	17
2.24. Werken met LOK-groepen rond “Samenwerking waarbij we als huisarts betrokken zijn”	17
2.25. Wie in de gezondheidszorg zorgt er voor u? Doctors4doctors.....	18
2.26. Workshop “Hoe lees ik een wetenschappelijk artikel?”	19
2.27. Ziektepreventie en gezondheidspromotie bij moeilijk te bereiken patiënten: inzichten en struikelblokken.....	20
3. Doe-het-zelf LOK-pakketten.....	21
3.1. Afwezig op school: hoe attesteren?.....	21
3.2. Borstkankerscreening: hoe pak ik het aan?	21
3.3. Cervixkankerscreening: aanpak in de huisartsenpraktijk	22
3.4. Chronisch nierlijden	22
3.5. Colorectale screening.....	22
3.6. De telefoon: maak van een vijand een vriend	23
3.7. Een oogje op oogpathologie. Deel 1: workshop basis-oogheelkundige vaardigheden.....	23
3.8. Een oogje op oogpathologie. Deel 2: casuïstiek	23
3.9. Een praktijkassistent(e) aannemen. Hoe ga ik praktisch te werk?	23
3.10. Gericht labo-onderzoek bij verdenking op leverlijden	24
3.11. Gericht labo-onderzoek bij verdenking op schildklierlijden	24
3.12. Gezonder gedrag voor mijn patiënten. Hoe eraan beginnen?	25
3.13. Het kinesitherapievoorschrift (module 1).....	25
3.14. Het kinesitherapievoorschrift (module 2): communicatie arts-kinesitherapeut.....	26
3.15. Het opstarten van een zorgtraject diabetes mellitus en chronische nierinsufficiëntie.....	26

3.16. Hoe kijken naar fouten in de huisartsenpraktijk?	27
3.17. Kwaliteitsbevordering in de huisartsenpraktijk, toegepast op de aanpak van urineweginfecties 27	
3.18. Lokaal overleg tussen huisarts en apotheker	27
3.19. Medicatie bij urgenties	28
3.20. MRSA en andere zorginfecties	29
3.21. Obesitas bij volwassenen	29
3.22. Omgaan met onzekerheden.....	29
3.23. Rookstopbegeleiding door de huisarts: praktische handleiding.....	30
3.24. Seksueel overdraagbare infecties	30
3.25. Tijdige detectie van dementie.....	31
3.26. Voorschrijven van labo-onderzoek	31

LOK aanbod 2018

1. LOK met **gratis** externe begeleiding

Wilt u graag één van de volgende onderwerpen aan bod laten komen in uw LOK-groep of kring, maar bent u zelf niet erg bedreven in de materie? Dan bemiddelen wij graag tussen u en een collega-huisarts of een andere expert om het betreffende thema in uw LOK-groep of kring te komen toelichten.

1.1. Afbouw benzodiazepinegebruik

Chronisch benzodiazepinegebruik is veelvoorkomend. Vaak blijven mensen jarenlang benzodiazepines gebruiken, terwijl de reden waarvoor deze medicatie initieel werd opgestart reeds naar de achtergrond verdwenen is.

Er zijn verschillende argumenten om langdurig BZD-gebruik ter sprake te brengen binnen het consult. In de bijeenkomst wordt vanuit praktijkvoorbeelden stilgestaan hoe een eventuele afbouw besproken kan worden met de patiënt en hoe dit in de praktijk ook aangepakt kan worden. In de training wordt zowel aandacht gegeven aan het motiveren van patiënten en de begeleiding gedurende het veranderingsproces. Er wordt ook ruimschoots ingegaan op een afbouwschema.

Een huisarts en psycholoog komen naar uw LOK op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

1.2. De niet-medicamenteuze aanpak van angstklachten

In deze module worden verschillende angstklachten, waarmee patiënten de huisarts kunnen consulteren, besproken. Ook de aanpak van angststoornissen komt aan bod, waarbij voor de huisarts een belangrijke rol is weggelegd in herkenning, psycho-educatie en eventuele verwijzing.

Een van de onderdelen van de training is het leren concreet navragen van de angstklachten, als begin van elke probleemoplossing. Er wordt tevens getraind op het geven van uitleg omtrent de specifieke

Praktisch

Gelieve steeds het nodige materiaal als LOK-groep of kring zelf te voorzien. Het betreft een pc met beamer; internet afhankelijk van het gekozen thema (te bepalen in overleg met de spreker).

klacht. Deze vorming kadert in het bewust en rationeel omgaan met psychofarmaca en het (in eerste instantie) niet-medicamenteus benaderen van psychosociale klachten.

Een huisarts en psycholoog komen naar uw LOK op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

1.3. De niet-medicamenteuze aanpak van insomnie

Slaapklachten zijn binnen de globale populatie vaak voorkomend. De huisarts dient hierbij veelal andere diagnoses uit te sluiten en vervolgens na te gaan hoe de slaapklachten begrepen kunnen worden. Vanuit praktijkvoorbeelden gaat een duo huisarts-psycholoog samen met uw LOK op zoek naar hoe de klachten geëxploreerd en benaderd kunnen worden. Het gebruik van verschillende niet-medicamenteuze interventies komt hierbij aan bod. Het geloof in en het gebruik maken van oplossingsmogelijkheden vanuit de patiënt zelf staan vaak op de voorgrond. Deze vorming kadert dan ook in het bewust en rationeel omgaan met psychofarmaca en het (in eerste instantie) niet-medicamenteus benaderen van psychosociale klachten.

Een huisarts en psycholoog komen naar uw LOK op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

1.4. De niet-medicamenteuze aanpak van stress en surmenage

Surmenage en burn-out zijn aandoeningen waarmee de patiënt de huisarts vaak consulteert. Er wordt binnen deze vorming een onderscheid gemaakt tussen gewone stress, surmenage (overspanning) en burn-out, waarbij differentiaal-diagnostiek uitgebreid aan bod komt. Vanuit praktijkvoorbeelden gaan een duo huisarts-psycholoog samen met uw LOK op zoek naar hoe de klachten geëxploreerd en benaderd kunnen worden. Het gebruik van verschillende niet-medicamenteuze interventies komt hierbij aan bod. Deze vorming kadert in het bewust en rationeel omgaan met psychofarmaca en het (in eerste instantie) niet-medicamenteus benaderen van psychosociale klachten.

Een huisarts en psycholoog komen naar uw LOK op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

1.5. Digitale samenwerking en gegevensdeling (e-HealthBox)

De evolutie van onze digitale wereld gaat zeer snel vooruit. Hebt u het idee dat alles efficiënter moet lopen? Ziet u soms door de bomen het bos niet meer? Is het moeilijk voor u om in een snelle digitale wereld de patiënt de meest optimale zorg te geven? Door meer en meer digitaal te werken en door

gebruik te maken van een aantal ICT-diensten zoals de e-HealthBox, Vitalink, Vaccinnet, etc. kan de zorg voor de patiënt verbeterd worden.

Het digitaal uitwisselen van gegevens gaat ten bate van een betere samenwerking, maar ook veiligheid, nieuwe evoluties en allerlei mogelijkheden voor patiënt en zorgverlener. Goed gebruik van voornoemde ICT-diensten zorgt voor een optimalisatie van de middelen binnen de gezondheidszorg en een vlottere opvolging van één ieders patiënt. We willen u dan ook graag helpen om met deze technologie aan de slag te gaan. Een door Domus Medica opgeleide spreker geeft u inzicht in de algemene architectuur van de e-health toepassingen, in de meerwaarde van het ICT-gebruik alsook in de baat die zorgverstrekkers en patiënt hebben bij digitale samenwerking.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica, met steun van de Vlaamse Overheid door éénlijn.be, Huis Voor Gezondheid en Vlaams Apothekers Netwerk.

Een spreker (huisarts, kringcoördinator of zorgtrajectpromotor) komt naar uw LOK op verzoek via het [online aanvraagformulier](#). Graag de lokale apothekers eveneens uitnodigen voor deze vorming. Minimum 12 deelnemers en maximum 30 deelnemers.

1.6. Gezondheid en milieu: een hot item in de huisartsenpraktijk?

De jongste jaren is het onderwerp ‘gezondheid en milieu’ – in al zijn facetten – niet meer weg te slaan uit de maatschappij: denk aan de aanwezigheid van fijn stof, de ongerustheid rond de effecten van straling van gsm-masten, het krijgen van kanker door ‘iets’ in het milieu, schimmel en andere vochtproblemen in woningen, etc.

Vaak veroorzaken deze vage ziekteverschijnselen zoals luchtweginfecties, hoofdpijn of andere niet-specifieke symptomen. Hoe kan je daar als huisarts mee omgaan en welke mogelijkheden tot ondersteuning bestaan er in Vlaanderen?

Deze LOK-voordracht bespreekt volgende zaken:

- kennis m.b.t. impact van het milieu op de gezondheid in Vlaanderen en de rol van risicoperceptie
- ondersteuning in Vlaanderen inzake ‘gezondheid en milieu’, het medisch milieukundig netwerk
- concrete ondersteuning die u als huisarts kan krijgen bij vragen van patiënten inzake deze topics
- nadruk op concrete praktijkcases en ruimte voor eigen ervaringen uit de huisartsenpraktijk

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica, in samenwerking met LOGO.

Een spreker (medische milieukundige van het LOGO) komt gratis naar uw LOK op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

2. LOK met externe begeleiding tegen betaling

Wilt u graag één van de volgende onderwerpen aan bod laten komen in uw LOK-groep of kring, maar bent u zelf niet erg bedreven in de materie? Dan bemiddelen wij graag tussen u en een collega-huisarts of een andere expert om het betreffende thema in uw LOK-groep of kring te komen toelichten.

De prijzen zijn onder voorbehoud van wijzigingen of drukfouten.

2.1. Astma, COPD en ACOS

Krijg jij het als huisarts ook al benauwd als je het hele gamma ziet van beta2-mimetica, anticholinergica, corticosteroïden en leukotriëenreceptorantagonisten, apart of in combinaties? En als je het dan op je adem krijgt, heb je dan astma, COPD of ACOS? Hoe de diagnose stellen en er een aangepaste behandeling voor geven?

Domus Medica heeft (met steun van GSK) huisartsen opgeleid om uw LOK hierin te begeleiden. We adviseren om ook een lokale pneumoloog te betrekken.

Kostprijs: € 250 (rechtstreeks te betalen aan de spreker)

2.2. Colorectale kankerscreening

Wie krijgt er nu een iFOBT-test thuisgestuurd en wie niet? Vanaf welke leeftijd bied ik als huisarts een colorectale kankerscreening aan? Welke test gebruik ik dan best? Contacteer ik de patiënt zelf bij een positief resultaat? En heeft screenen naar colorectale kanker wel zin? De LOK 'Colorectale kankerscreening' maakt dan ook duidelijk wanneer de opsporing van colorectale kanker zinvol is en bij wie de huisarts welke test(s) kan aanbieden. Deze LOK-vorming introduceert het Vlaams bevolkingsonderzoek naar de opsporing van colorectale kankers, alsook welke rol de huisarts daarin speelt/kan spelen.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica, met de steun van de Vlaamse Overheid.

Een spreker komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 250 (rechtstreeks aan de spreker te betalen).

Praktisch

Gelieve steeds het nodige materiaal als LOK-groep of kring zelf te voorzien. Het betreft een pc met beamer; internet afhankelijk van het gekozen thema (te bepalen in overleg met de spreker).

2.3. Diabetesbehandeling: maatwerk

Iedere diabetespatiënt heeft andere kenmerken. Een medicamenteuze behandeling van diabetes op maat van de patiënt is dan ook nodig. Hoe werk ik een aangepaste behandeling uit? Welke elementen bepalen mijn keuze? Op deze vragen biedt de LOK-vorming een antwoord.

In deze LOK-module wordt geen aandacht besteed aan levensstijlinterventies en de organisatie van de zorg die een correcte behandeling van de patiënt met diabetes met zich meebrengt. Hiervoor stelt Domus Medica het specifieke LOK-pakket 'Diabeteszorg in de Eerste Lijn – De Patiënt en zijn Team' beschikbaar.

LOK-pakket ontwikkeld door Inge Van Pottelbergh.

Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#). Daarnaast wordt gevraagd om beroep te doen op een endocrinoloog uit de buurt voor het begeleiden van deze LOK-vorming samen met de huisarts.

Kostprijs: € 250 (rechtstreeks aan de spreker te betalen).

2.4. Diabeteszorg in de Eerste Lijn – De Patiënt en zijn Team

Hoe organiseert u de praktijk waardoor uw diabetespatiënten de nodige kwalitatieve zorg krijgen? Hoe komt u samen met uw diabetespatiënt tot resultaat? Op deze vragen biedt de LOK-vorming 'Diabeteszorg in de Eerste Lijn – De Patiënt en zijn Team' een antwoord.

We gaan ervan uit dat in deze module er steeds een optimale medicamenteuze behandeling plaatsvindt, zoals voorgesteld in de richtlijn Diabetes mellitus type 2.

Het doel van deze praktijkgerichte en interactieve LOK-vorming is om u te leren een behandelingsplan op te maken na correcte diagnose van diabetes mellitus type 2 alsook de voorwaarden te kennen om de diabeteszorg optimaal te kunnen organiseren.

LOK-pakket ontwikkeld door Prof. Johan Wens en Dr. Luc Feyen.

Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#). Daarnaast wordt gevraagd om beroep te doen op een endocrinoloog uit de buurt voor het begeleiden van deze LOK-vorming samen met de huisarts.

Kostprijs: € 250 (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.5. Een nieuw samengesteld gezin, een gezin als (g)een ander

Gezinstransities zoals scheiding en de vorming van een nieuw samengesteld gezin betekenen vaak een hele emotionele opgave voor zowel volwassenen als kinderen/jongeren. Bij problemen komen patiënten vaak als eerste bij hun huisarts terecht met zowel psychologische als fysieke klachten. Via informatieavonden wil 'Een nieuw gezin vzw' huisartsen meer inzicht geven in mogelijke gevolgen bij scheiding en complexe gezinssituaties en hoe hier als hulpverlener goede begeleiding en ondersteuning in te bieden.

LOK-pakket ontwikkeld door 'Een nieuw gezin vzw'.

Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 175 (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.6. Het placebo-effect

Het placebo-effect is een tot de verbeelding sprekend effect in de geneeskunde en wat leren klinische dubbelblind-studies ons nu over het placebo-effect? Het verfrist alleszins onze kijk op alledaagse behandelingen. Bijvoorbeeld: groene pillen verminderen pijn beter dan rode pillen, gewoon omdat we dat verwachten! Zit dit hele gegeven tussen de twee oren? Wat is lichamenlijk en wat is psychisch? Welke factoren bezorgen de patiënt beterschap? Welke ethische kwesties duiken op in de arts-patiënt relatie? Wat zijn de lichtere en donkere kanten van placebo? Vele intrigerende zaken zetten dan ook aan tot reflectie.

LOK-pakket ontwikkeld door Frederik Feys. Frederik Feys is verbonden aan de vakgroep Huisartsgeneeskunde van de Vrije Universiteit Brussel. Hij onderzoekt het placebo-effect in een evidence-based praktijk vanuit de methodologie van klinische dubbelblind-studie. In de Antwerpse huisartsen-groepspraktijk De Markgraaf coacht hij cliënten met psychische en seksueel-relatieve problemen. Hij studeerde enkele jaren geneeskunde en behaalde een master in de familiale en seksuologische wetenschappen (KU Leuven 2002).

Frederik Feys komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: in onderling overleg (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.7. Huisarts en coach. Levensloopbegeleiding vanuit een relationeel perspectief

Disfunctioneren of ziek worden is vaak gelinkt met intrapsychische dynamieken en/of relationeel vastlopen. Iedereen heeft daar in zijn eigen leefwereld en praktijk mee te maken. In de LOK-module “Huisarts & coach” zullen een aantal praktische beelden aangereikt worden aan huisartsen om deze invloed gemakkelijk(er) bespreekbaar te maken.

Deze module beoogt hiermee een win-win-situatie voor uzelf en uw patiëntrelaties te creëren:

- (h)erkenning van de unieke, persoonlijke dynamieken
- een betekenisgevend kader dat houvast biedt om mee(r) verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen situatie
- meer realistische verwachtingen in wat de huisarts wel en niet kan veranderen
- verminderde weerstand tegen doorverwijzing

LOK-pakket ontwikkeld door ECHTT-coaches Jan Devriendt en Gabie Thijs.

Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 300 + verplaatsingskosten (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.8. Juridische aspecten van dementie

In een duo-lezing met een advocaat, gespecialiseerd in deze materie, worden aspecten als verzekeringen, aansprakelijkheid, bewindvoering, en dergelijke, uit de doeken gedaan in begrijpelijke taal en gestoffeerd met voorbeelden uit de praktijk. De op 1 september 2014 veranderde wetgeving komt in de LOK ‘Juridische aspecten van dementie’ uitvoerig aan bod.

LOK-pakket ontwikkeld door neuroloog An Vakaet en advocaat Erik Langerock.

Beiden komen naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 200 voor Oost-Vlaanderen en € 300 voor andere provincies (rechtstreeks aan de spreker te betalen).

2.9. Leer snel evidence-based informatie terugvinden tijdens de consultatie

Ongetwijfeld vind je het als zorgverlener belangrijk om, in overleg met je patiënt, voor een behandeling te kiezen waarvan het effect bewezen is. Een correcte, wetenschappelijk onderbouwde

diagnose stellen tijdens de consultatie is niet altijd evident. Hoe kan je snel in de informatiejungle relevante evidence-based informatie terugvinden zonder je patiënt te laten wachten?

Tijdens deze infosessie maakt u kennis met EBMPpracticeNet, een gratis website met klinische praktijkrichtlijnen. Via een koppeling naar de website 'gezondheid en wetenschap' kan men dezelfde richtlijn op patiëntniveau raadplegen, afdrukken en meegeven. Ook achterliggende bronnen kan men raadplegen via een koppeling naar de Cebam Digital Library for Health. Dit alles kan men met één muisklik geïntegreerd hanteren vanuit jouw Elektronisch Medisch Dossier.

LOK-pakket ontwikkeld door CEBAM, CDLH en EBMPpracticeNet.

**Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 150 (rechtstreeks aan de spreker te betalen). Duurtijd: 45 tot 60 min.**

2.10. Let's talk about sex – Leren praten over seks

Praten over seksualiteit of over seksuele disfuncties tussen arts en patiënt is niet evident. Daarom werkte Domus Medica samen met Sensoa en een stuurgroep (met vertegenwoordigers van de Vlaamse Vereniging voor Seksuologie, OCMW Antwerpen, de VUB huisartsenopleiding, het vaardighedenteam van de UA) een lespakket uit over 'Praten over seksualiteit en seksuele disfuncties'.

Centraal staat het verhogen van de vaardigheden en het zelfvertrouwen bij de huisartsen. Tal van handige tips & tricks voor de praktijkvoering verlagen de drempel om de onderwerpen ter sprake te brengen. Specifiek aan dit pakket is dat er aandacht besteed wordt aan de taak van, en de samenwerking met de seksuoloog. De lessen worden dan ook in duo gegeven.

LOK-pakket ontwikkeld met steun van het Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid.

**Een huisarts-expert komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 250 per LOK**

2.11. Levensmoeheid bij ouderen: Werken met PaGe-flowchart

Levensmoeheid bij ouderen, al dan niet gepaard met de wens om te sterven, duikt steeds meer op in de gezondheidszorg en maatschappelijk debat en vormt in vele opzichten een groeiende uitdaging.

Om artsen en andere zorgverleners te helpen in hun omgang met vragen naar levensbeëindiging in geval van levensmoeheid heeft de werkgroep PaGe (Palliatieve zorg en Geriatrie) van de Federatie

Palliatieve Zorg Vlaanderen een instrument ontwikkeld om vragen rond het verlies van levensperspectief bij ouderen op systematische wijze te exploreren. Er werd hier een artikel over gepubliceerd in het Tijdschrift voor Geneeskunde, de eerste wetenschappelijke en voor zorgverleners bruikbare publicatie hierover in ons land.

Met het LOK-pakket Levensmoeheid leren deelnemers het ontwikkelde instrument te gebruiken. Het pakket is zo opgebouwd dat zij, vertrekkende van een casus, reflecteren bij hun huidige handelen en dit nadien herbekijken aan de hand van de flowchart. Er is ook ruimte om kennis te maken met de ondersteuning die huisartsen mogen verwachten van de palliatieve thuiszorgequipes en de lokale netwerken.

De Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen zorgt samen met uw lokale netwerk palliatieve zorg voor een collega-huisarts of een andere expert die dit thema komt toelichten.

Contacteer: greet.francois@palliatief.be

Kostprijs: € 175 + verplaatsingskosten

2.12. Me-ASSIST: een handige digitale tool om bij uw patiënten hun risico op alcohol-, tabak-, en drugsverslaving na te gaan

Als arts komt u regelmatig in contact met mensen met een verhoogd risico op problemen betreffende tabak, alcohol en/of (il)legale drugs. Hoe kunt u dit inschatten binnen het korte tijdsbestek van een consultatie? De me-ASSIST helpt u hierbij. Nieuw is een volledige databank van wetenschappelijke informatie, materiaal voor patiënten en een praktische verwijsgids. Maak nu al kennis met de me-ASSIST website: www.me-assist.com.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica, in samenwerking met de Vlaamse vereniging voor Alcohol- en Drugspreventie (VAD).

Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: gratis huisarts-begeleider + € 100 voor CGG-preventiemedewerker (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.13. Medische besliskunde

Deze workshop is ontwikkeld voor deelnemers met weinig voorkennis van besliskunde.

Meer ervaren beslistkundigen kunnen hun basiskennis ermee opfrissen. Bedoeling is dat iedereen op het einde de elementaire begrippen kent zoals 'diagnostisch landschap', 'voorkans', 'kracht van argumenten', 'drempels' en ze ook kan koppelen aan ervaringen uit de eigen praktijk.

Er wordt vertrokken van voorbeelden uit de praktijk en er wordt gefocust op de meest voorkomende beslistkundige valkuilen. Bedoeling is ook dat de deelnemers de smaak te pakken krijgen om hier verder mee aan de slag te gaan in hun dagelijks werk of opleiding.

De workshops worden gegeven door huisartsen-opleiders die zich al jaren verdiept en bekwaamd hebben in dit boeiende domein van de medische beslistkunde of het klinisch redeneren.

**Een spreker komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 250 (rechtstreeks aan de spreker te betalen).**

2.14. Misselijkheid en braken bij palliatieve kankerpatiënten

Misselijkheid treedt op bij 50 tot 62% en braken bij 17 tot 22% van de patiënten in een vergevorderd stadium van kanker. Deze symptomen hebben een zeer negatieve invloed op de levenskwaliteit van de patiënt en zijn naasten. De behandeling van patiënten met dergelijke klachten is niet eenvoudig en vraagt om een goede diagnose en behandeling. De Pallialine-richtlijn wil hierover meer duidelijkheid en houvast bieden.

Het LOK-pakket 'Misselijkheid en braken bij palliatieve kankerpatiënten' vertrekt van een casus die de deelnemers aanzet om te reflecteren over hun eigen handelen en dit te vergelijken met wat de richtlijn adviseert. U maakt kennis met de ondersteuning die de palliatieve thuiszorgequipes en de lokale netwerken u kunnen bieden.

LOK-pakket ontwikkeld door de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen.

**Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 175 + verplaatsingskosten (rechtstreeks aan de spreker te betalen)**

2.15. Pijnbestrijding bij palliatieve patiënten

64% van de patiënten in een vergevorderd stadium van kanker lijdt aan matige tot ernstige pijnen. Maar pijn treedt ook vaak op in de palliatieve fase van andere, niet-oncologische ziekten zoals ALS, COPD, hartfalen, multipele sclerose, enz. De behandeling van patiënten met pijn is niet eenvoudig. De Pallialine-richtlijn wil hierover meer duidelijkheid bieden.

Het LOK-pakket 'Pijnbestrijding bij palliatieve patiënten' vertrekt van een casus die de deelnemers aanzet om te reflecteren over hun eigen handelen en dit te vergelijken met wat de richtlijn adviseert. U maakt kennis met de ondersteuning die de palliatieve thuiszorgequipes en de lokale netwerken u kunnen bieden.

LOK-pakket ontwikkeld door de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen.

**Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 175 + verplaatsingskosten (rechtstreeks aan de spreker te betalen)**

2.16. Pillen bij ouderen: pletten, prakken of ... stoppen? Hoe kan de huisarts polyfarmacie bij ouderen aanpakken?

Ouderen lijden aan zeer veel verschillende aandoeningen en vanwege hun leeftijd lopen ze een inherent hoog risico op ziekte en overlijden. Wanneer de huisarts alle aanbevelingen zou volgen, dan dient de gemiddelde tachtigplusser meer dan twintig verschillende farmacologische substanties te in te nemen.

Het beheer van het medicatieschema bij ouderen berust bij de huisarts, maar die heeft het niet altijd even gemakkelijk om medicatie die door de één wordt voorgeschreven, op rationele basis ook weer af te schaffen. Deze LOK geeft u aan de hand van een eenvoudige methode houvast om een antwoord te bieden op dit veel voorkomend polyfarmacie probleem.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica.

**Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 250 (rechtstreeks aan de spreker te betalen)**

2.17. Reisgeneeskunde

'Een backpacker vertrekt naar India: moet hij malariatabletten innemen?'

'Een bejaard koppel gaat op cruise naar Brazilië: welke vaccinaties zijn aanbevolen?'

'Een scoutsgroep gaat kamperen in Zweden: is vaccinatie tegen Europese tekenencefalitis aangewezen?'

Iedere huisarts wordt geregeld geconfronteerd met gelijkaardige vragen, maar waar kun je correcte antwoorden vinden, die de Belgische richtlijnen volgen?

Vragen over reisgeneeskunde zijn relevant in iedere huisartsenpraktijk. Vaak komt een geplande reis terloops ter sprake tijdens een consultatie om andere redenen. Mensen reizen steeds vaker, zowel

naar verre oorden als naar dichterbij gelegen gebieden. Ook mensen met chronische ziekten, ouderen, zwangeren en gezinnen met jonge kinderen trekken de wijde wereld in.

Tijdens deze LOK-opleiding focussen we op de praktische aspecten van de pretravel-consultatie en frissen kort de theoretische kennis op. We bieden je een kapstok aan van de verschillende onderwerpen die tijdens een reisraadpleging aan bod moeten komen. Het is niet de bedoeling om een volledig overzicht te geven van reizigersgeneeskunde, maar wel om aan te leren waar men betrouwbare informatie kan vinden. Aan de hand van casussen uit de dagelijkse praktijk leer je de website van het Instituut voor Tropische Geneeskunde hanteren om een correct reisadvies te geven.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica en het Instituut voor Tropische Geneeskunde.

Een opgeleide spreker komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 100 (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.18. Suïcidepreventie

Hoe ontstaat een suïcide-ideatie? Hoe kan je de ernst van een suïcidaliteit inschatten? Waarom bestaat crisisinterventie? Welke samenwerkingsafspraken met Geestelijke gezondheidszorg maken? Op deze vragen tracht deze LOK een antwoord te formuleren.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica, in samenwerking met suïcidepreventiewerkers van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg.

Een spreker komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 75 per uur (maximaal € 185 voor een avondvergadering) + verplaatsingskosten (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.19. Timemanagement. Tips van huisartsen voor huisartsen.

Hoe kan u uw patiëntencontacten optimaal verzorgen onder de druk van administratie, telefoonregen en mailstortvloed? Ieder heeft zo zijn eigen manier van organiseren en begrenzen van werk. Wat kunnen we dan ook leren van elkaar? Dit is het doel van deze LOK-vergadering: het uitwisselen van gedachten over en ervaringen met tijd, alsook het geven van tips aan elkaar. Een ervaren praktijkcoach ordent, structureert en vult aan zodat deze LOK-bijeenkomst voor iedereen een nuttige én prettige tijdsinvestering wordt.

LOK-pakket ontwikkeld door ECHTT en Domus Medica.

**Een spreker komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 300 + verplaatsingskosten (rechtstreeks aan de spreker te betalen)**

2.20. Val- en fractuurpreventie

Val- en fractuurpreventie in de huisartsenpraktijk is een complexe problematiek. In samenwerking met het Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen heeft Domus Medica daarom twee praktijkinstrumenten uitgewerkt. Maar hoe gaat u hiermee aan de slag? Dit LOK-pakket zal u hierbij helpen.

**Een spreker komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: overeen te komen met de spreker (en rechtstreeks aan de spreker te betalen)**

2.21. Vroegtijdige zorgplanning

Terecht vragen patiënten steeds vaker om betrokken te worden bij hun eigen zorg. Daarom is het belangrijk dat wij, als hulpverleners in de verschillende zorgsettings, tijdig weten wanneer en op welke wijze mensen geholpen willen worden. Concreet betekent dit dat vroegtijdige zorgplanning al begint met een dialoog tussen de patiënt en de huisarts.

Aan de hand van de nieuwe richtlijn Vroegtijdige Zorgplanning wordt een driesporenbeleid verkend: communicatief, procesmatig en juridisch. Na het volgen van deze LOK-vorming zullen huisartsen beter in staat zijn om gemotiveerd en met kennis van zaken deel te nemen aan het zorgproces, alsook de zorg beter af te stemmen op de wensen en noden van de patiënt.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica, met de steun van de Koning Boudewijnstichting (2014-2015) en in samenwerking met de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen, het SEL Midden West-Vlaanderen en de Koning Boudewijnstichting.

**Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 200 (rechtstreeks aan de spreker te betalen)**

2.22. Werken met Pallialine-richtlijn 'Delier'

Een delirium treedt op bij 85 tot 90% van de patiënten in de laatste uren of dagen van hun leven. Een naaste angstig of delirant zien sterven kan een onuitwisbare indruk nalaten en is vaak bepalend

voor het beeld van de eigen ziekte of het overlijden. Ook voor de behandelende arts kan het ziektebeeld verwarrend zijn. Als een delirium niet goed onder controle wordt gebracht, is het in de thuiszorg vaak aanleiding tot dringende hospitalisatie.

Met dit LOK-pakket kunnen deelnemers zich de richtlijn stap voor stap eigen maken. Het pakket is zo opgebouwd dat zij, vertrekkende van een casus, reflecteren over het eigen handelen alsook de adviezen opgenomen in de richtlijn. Er is ook ruimte om kennis te maken met de ondersteuning die huisartsen mogen verwachten van de palliatieve thuiszorgequipes en de lokale netwerken.

LOK-pakket ontwikkeld door de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen.

**Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 175 + verplaatsingskosten (rechtstreeks aan de spreker te betalen)**

2.23. Werken met de richtlijn 'Palliatieve sedatie'

In de meeste gevallen zijn pijn, verwardheid, verstikkingsgevoel, angst, onrust, etc. met de klassieke medicatie en ondersteuning goed te bestrijden. Soms lukt dit echter niet. In de stervensfase kan de arts, in overleg met de patiënt en in samenspraak met de omgeving, palliatieve sedatie toepassen. Dit is bijna altijd mogelijk op de plaats waar de patiënt verblijft, dus ook thuis.

Met dit LOK-pakket kunnen deelnemers zich de richtlijn stap voor stap eigen maken. Het pakket is zo opgebouwd dat zij, vertrekkende van een casus, reflecteren over het eigen handelen alsook de adviezen opgenomen in de richtlijn. Er is ook ruimte om kennis te maken met de ondersteuning die huisartsen mogen verwachten van de palliatieve thuiszorgequipes en de lokale netwerken.

LOK-pakket ontwikkeld door de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen.

**Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).
Kostprijs: € 175 + verplaatsingskosten (rechtstreeks aan de spreker te betalen)**

2.24. Werken met LOK-groepen rond "Samenwerking waarbij we als huisarts betrokken zijn"

Deelnemers aan de LOK 'Samenwerking waarbij we als huisarts betrokken zijn' brainstormen rond verwachtingen, valkuilen en drempels bij samenwerkingsverbanden tussen huisartsen. Deelnemers toetsen hun ervaring aan de expertise van een huisarts-praktijkcoach van ECHTT (Expertise Centrum Huisartsen Trajecten en Teams). ECHTT heeft een samenwerkingsovereenkomst met Domus Medica

en biedt hulp bij de opstart van nieuwe samenwerkingsverbanden, coacht lopende samenwerkingen, komt tussen bij conflicten en schakelmomenten en bemiddelt bij falende samenwerking).

LOK-pakket ontwikkeld door ECHTT en Domus Medica.

Een spreker komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 300 + verplaatsingskosten (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.25. Wie in de gezondheidszorg zorgt er voor u? Doctors4doctors

Op vraag van uw LOK of kring begeleidt een medewerker van Doctors4doctors een workshop of voordracht over burn-out bij artsen. De thema's zelfzorg en preventie van burn-out komen aan bod. Hebt u zelf een idee of concrete vraag voor de LOK of kring, dan onderzoekt Doctors4doctors samen met u wat nodig is.

LOK-pakket ontwikkeld door Doctors4doctors, in samenwerking met Domus Medica.

Een spreker (medewerker van doctors4doctors) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Er zijn verschillende programma's mogelijk:

1) Korte voorstelling D4D: 20' (gratis, met mogelijkheid tot gift)

Dit is een Powerpoint-presentatie rond wat doctors4doctors aanbiedt naar persoonlijke hulpvragen van artsen en hun familie. Hierbij wordt achterliggende duiding gegeven wat D4D beoogt en hoe ze concreet te werk gaan. Praktijkvoorbeelden lichten dit toe. Hierna is er mogelijkheid tot bevragen van de spreker (=medewerker van D4D). Een korte voorstelling raden wij aan voor symposia/studiedagen/kringen. Deze voorstelling van D4D wordt gratis aangeboden. Gezien wij een vrijwilligersorganisatie zijn, appreciëren wij uiteraard elke bijdrage voor de vzw D4D.

2) Voordracht burn-out bij artsen, zelfzorg en preventie van burn-out: 60' à 120'

Dit is een voordracht waar het betreffende thema in een uiteenzetting van circa 60' uitvoerig besproken wordt. Er is geen maximum aantal personen. Tijdens de voordracht kan er gedronken worden en broodjes gegeten worden, maar gaan we niet aan tafel. Er is nadien ruime tijd voor vragen en discussie. Deze voordracht wordt gezien als geaccrediteerde bijscholing, rubriek 6.

Kostprijs:

- Voor middagsessies vragen we € 350 + verplaatsingskosten

- Voor avondsessies vragen we € 450 + verplaatsingskosten

***Verplaatsing buiten de provincie Antwerpen: € 40 per uur extra voor de verplaatsing**

3) Workshop burn-out bij artsen, zelfzorg en preventie van burn-out: 60' à 120'

Dit is een workshop, waar na inleiding, het desbetreffende thema besproken wordt in interactie met de aanwezige collega's. Voor een workshop raden wij aan: maximum een 20-tal personen. Tijdens de workshop kan er gedronken worden en een broodje gegeten worden, maar gaan we niet aan tafel.

Kostprijs:

- Voor middagsessies vragen we € 350 + verplaatsingskosten
- Voor avondsessies vragen we € 450 + verplaatsingskosten

***Verplaatsing buiten de provincie Antwerpen: € 40 per uur extra voor de verplaatsing**

4) U vraagt, wij komen: interventies op maat

Hebt u zelf een idee of concrete vraag voor de kring, dan onderzoeken wij samen met u wat nodig is. Soms hebben we de expertise in huis, soms halen we de expertise uit onze "buiten-cirkel". Een concreet voorbeeld: een collega overlijdt plots (reden: suicide). Hier bieden wij de mogelijkheid tot een "debriefing"-sessie, met de opvang van geschokte collega's die zichzelf volgende vragen stellen: "Wat had ik kunnen doen?" of "Waarom heb ik dit niet gezien?".

Kostprijs:

- Voor middagsessies vragen we € 350 + verplaatsingskosten
- Voor avondsessies vragen we € 450 + verplaatsingskosten

***Verplaatsing buiten de provincie Antwerpen: € 40 per uur extra voor de verplaatsing**

2.26. Workshop "Hoe lees ik een wetenschappelijk artikel?"

PubMed, de Amerikaanse medische bibliotheek, groeit jaarlijks aan met 1 miljoen artikels. Voor een practicus is het onmogelijk om deze stortvloed aan kennis bij te benen. Nochtans kan wetenschappelijk onderzoek helpen om de dagelijkse praktijk te verbeteren. De nadruk wordt dan ook gelegd op de uitbouw van een evidence-based praktijk. Je kan patiënten beter informeren, diagnoses juister stellen en behandelingen optimaliseren. Toch is er in de drukke praktijk vaak weinig tijd en leest men om die reden hooguit de conclusie van publicaties. Of men vertrouwt erop dat bepaalde tijdschriften, organisaties of medische vertegenwoordigers de juiste informatie geven.

Hoe kan ik uit de golf aan wetenschappelijke kennis de essentie halen? Hoe lees ik een artikel kritisch? Hoe koppel ik er de juiste conclusies aan? Hoe kan ik snel-lezen zodat ik weet of het de moeite is een artikel helemaal te lezen? Wat zijn de belangrijke brokken informatie? Hoe vind ik bruikbare cijfers voor mijn praktijk? Welke vragen kan ik stellen als een medisch vertegenwoordiger studieresultaten presenteert? Wat zijn de goede ideeën in het artikel? Wat zijn toepassingen waar jij aan denkt? Hoe interpreteer ik deze gegevens nu? En hoe vertaal ik ze naar mijn patiënt? Op al deze vragen wil men in de LOK 'Hoe lees ik een wetenschappelijk artikel' een antwoord bieden.

LOK-pakket ontwikkeld door Frederik Feys. Frederic Feys is verbonden aan de vakgroep Huisartsgeneeskunde van de Vrije Universiteit Brussel. Hij onderzoekt het placebo-effect in een evidence-based praktijk vanuit de methodologie van klinische dubbelblind-studie. In de Antwerpse praktijk De Markgraaf coacht hij cliënten met psychische en seksueel-relacionele problemen. Hij studeerde enkele jaren geneeskunde en behaalde een master in de familiale en seksuologische wetenschappen (KU Leuven 2002).

Frederik Feys komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 250 + verplaatsingskosten van € 0.35/km (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

2.27. Ziektepreventie en gezondheidspromotie bij moeilijk te bereiken patiënten: inzichten en struikelblokken

Ondanks de toegenomen aandacht voor preventie blijkt een belangrijk deel van de bevolking nog steeds uit de boot te vallen. Als we willen dat in de toekomst meer mensen aan preventie doen, is het vooreerst belangrijk om te weten wie dat niet of nauwelijks doet. Welke kenmerken hebben deze mensen en behoren zij tot sociaal achtergestelde groepen of net niet?

Deze LOK geeft de huisarts meer inzicht in waarom mensen al dan niet aan preventie doen en reikt handvaten aan om een betere compliance te bereiken bij patiënten die er minder toe geneigd zijn.

LOK-pakket ontwikkeld door Prof. Sara Willems (Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg UGent).

Een spreker (huisarts) komt naar uw LOK of kring op verzoek via het [online aanvraagformulier](#).

Kostprijs: € 100 (rechtstreeks aan de spreker te betalen)

3. Doe-het-zelf LOK-pakketten

Volgende handleidingen zijn samengesteld voor de LOK-moderator (= begeleider van een LOK-groep) en bevat materiaal om de betreffende vergadering voor te bereiden en te begeleiden. In de handleidingen zit kant-en-klaar materiaal waarmee de moderator en de deelnemers kunnen werken: voorbereiding van de vergadering, indeling van de avond, casuïstiek, vragen waarrond LOK-deelnemers kunnen werken, nuttig naslagwerk over het desbetreffende onderwerp, etc.

U vindt alle doe-het-zelf LOK-pakketten [hier](#).

3.1. Afwezig op school: hoe attesteren?

“Dokter mag ik een briefje voor 't school?”, een veelgehoorde vraag. Maar wanneer is het echt nodig? Deze LOK, samen met het departement onderwijs opgemaakt, leert u, uitgaande van herkenbare situaties, hoe u kan omgaan met de vraag voor een schoolattest? Wanneer hoeft het? Wanneer hoeft het niet? Wat is de rol van het CLB? Hoe kan het CLB u helpen om problemen aan te pakken? Op al deze vragen wordt een accuraat antwoord gegeven.

3.2. Borstkankerscreening: hoe pak ik het aan?

Hoe bepaal ik een classificatie van het risico op borstkanker bij mijn patiënt? Wanneer neem ik een familiale anamnese af? Hoe bepaal ik of deze gevolgd moet worden door een uitgebreide anamnese? Wat zijn de voor- en nadelen van een screeningsmammografie? Hoe communiceer ik deze naar mijn patiënt toe?

Ter ondersteuning van de implementatie van onze richtlijn borstkankerscreening maakt deze LOK aan de hand van casussen duidelijk hoe u het risico op borstkanker bij een patiënt kan bepalen en hoe u de patiënt een geïnformeerde keuze kan laten maken om de screeningsmammografie al dan niet te laten uitvoeren.

3.3. Cervixkankerscreening: aanpak in de huisartsenpraktijk

Deze LOK maakt aan de hand van casussen duidelijk hoe je cervixkanker best opspoot en resultaten opvolgt. Hij introduceert het Vlaamse bevolkingsonderzoek naar de opsporing van cervixkankers en welk rol de huisarts daarin speelt.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica met steun van de Vlaamse Overheid.

3.4. Chronisch nierlijden

Jeanne is een trouwe patiënte die regelmatig langskomt om haar bloeddruk te laten controleren. Ze is 50 jaar en gekend met goed geregelde hypertensie. Je vraagt je af of het nu zinvol is om haar nierfunctie te controleren. En hoe zou je dat moeten doen: enkel bloed nemen of ook een urinecontrole? Moet je dat dan elk jaar herhalen? En wat als ze een verminderde nierfunctie heeft, moet ze dan onmiddellijk naar de nefroloog of kan je dit probleem zelf in kaart brengen?

Alle vragen rond het aanvragen van laboratoriumtesten bij de screening, diagnose en opvolging van chronische nierinsufficiëntie komen aan bod in dit LOK-pakket. Een verminderde nierfunctie komt voor bij gemiddeld 1 op 10 patiënten. Met het bestaan van het zorgtraject chronische nierinsufficiëntie is er ook heel wat aandacht voor dit probleem. Maar hoe pakken we dit als huisarts aan? Dat kom je met dit LOK-pakket te weten.

3.5. Colorectale screening

Deze LOK maakt duidelijk wanneer de opsporing van colorectale kanker zinvol is en bij wie de huisarts welke test kan aanbieden. Hij introduceert het Vlaams bevolkingsonderzoek naar de opsporing van colorectale kankers en welke rol de huisarts daarin speelt.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica met steun van de Vlaamse Overheid.

3.6. De telefoon: maak van een vijand een vriend

Hoe kunt u uw praktijkvoering minder later onderbreken door de telefoon? Biedt een spreekuur per telefoon uitkomst? Of kan een praktijkassistentie hierin helpen? Met dit LOK-pakket leert u registreren hoe het in uw praktijk is en krijgt u oplossingen aangereikt. Het pakket is opgevat als een 'doe-het-zelfpakket' dat de LOK-moderator ondersteunt tijdens de LOK-bijeenkomst.

3.7. Een oogje op oogpathologie. Deel 1: workshop basis-oogheekundige vaardigheden

Het doel van deze LOK-vergadering is kwaliteitsbevordering voor huisartsen in het gebied van de oftalmologie, in deze handleiding – deel I – d.m.v. het inoefenen van basis-oogheekundige vaardigheden. We houden hierbij rekening met de huidige geldende aanbevelingen ter zake, voor zover deze beschikbaar zijn.

Belangrijk: Eén of twee lokale oftalmologen worden uitgenodigd als aanwezig expert op uw vergadering.

De handleiding is samengesteld voor de LOK-moderator of begeleider en omvat materiaal om de vergadering voor te bereiden en te begeleiden.

3.8. Een oogje op oogpathologie. Deel 2: casuïstiek

In dit tweede deel vergroten we onze kennis rond oogpathologie middels interactieve bespreking van enkele typische oftalmologische casussen.

Tip: ook hier dienen één of twee lokale oftalmologen te worden uitgenodigd als aanwezig expert op uw vergadering.

3.9. Een praktijkassistent(e) aannemen. Hoe ga ik praktisch te werk?

De LOK-module Praktijkassistent(e): hoe begin ik eraan? wil huisartsen samen laten nadenken over wat praktijkassistentie kan betekenen voor gen zelf, de praktijk én de patiënten.

In het eerste deel van deze opleiding wordt er gefocust op de voorbereidingen en de aanwerving van de assistent en wat deze assistent voor u kan betekenen in uw praktijk.

In het tweede deel krijgt u meer informatie over de personeelsadministratie die komt kijken bij het in dienst nemen van een praktijkassistente. Tot slot maken wij u wegwijs in de tegemoetkoming waarop u beroep kan doen voor de aanwerving van een praktijkassistente. De doelstelling is dat de deelnemers naar huis gaan met haalbare en concrete ideeën omtrent de aanwerving van praktijkassistentie in de eigen huisartsenpraktijk.

LOK-pakket ontwikkeld door ECHTT-coaches Jan Devriendt en Gabie Thijs.

Vrijblijvend kan externe begeleiding (ECHTT-coaches) gevraagd worden via info@echtt.be.

3.10. Gericht labo-onderzoek bij verdenking op leverlijden

Het doel van deze vergadering is kwaliteitsbevordering binnen het domein van de labodiagnostiek bij enkele courante leveraandoeningen. Labo-diagnostiek start bij een goede en rationele keuze van een aantal laboratoriumtesten, en wordt vervolgd met een correcte interpretatie van deze testen. Dit is vaak niet voor de hand liggend.

Een LOK-vergadering is een perfecte basis om interactief met collega's en een aanwezig expert-specialist casuïstiek te behandelen, rekening houdend met de bestaande richtlijnen. Geprobeerd wordt om een "lokale" consensus te bereiken die voor elke LOK-deelnemer een houvast kan betekenen in de dagdagelijkse labo-diagnostiek van leverlijden.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica.

3.11. Gericht labo-onderzoek bij verdenking op schildklierlijden

Deze handleiding biedt een houvast voor een peer-review programma over labodiagnostiek van schildklierpathologie in de huisartsenpraktijk. Met behulp van casuïstiek wordt aandacht geschonken aan screening, differentiaaldiagnostiek, en worden tevens een aantal schildklierpathologieën behandeld.

De bijlagen van deze handleiding werden aangepast aan de huidige beschikbare evidentie en bevatten nu een aantal guidelines die aan het eigen medisch handelen kunnen worden getoetst. Bedoeling is om tot een lokale consensus te komen die haalbaar is in de praktijk. Dit programma wordt geleid door

een moderator, die de sessie in goede banen leidt. De voorbereiding van het programma kan vlot gebeuren aan de hand van de map van de moderator.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica.

3.12. Gezonder gedrag voor mijn patiënten. Hoe eraan beginnen?

De patiënt motiveren? “Ja zeker, maar hoe?”, is vaak de verzuchting. Uit de literatuur (rookstop en alcoholverslaving) blijkt dat 3 tot 10 minuten durende interventies die herhaald worden evenveel tot zelfs meer effect sorteren dan langdurende gespreksinterventies. Door kennis van de interventies die meest zinvol zijn in een bepaalde motivatiefase van de patiënt, wordt het werken aan gedragsverandering efficiënter en niet tijdrovend. Omdat kennen niet altijd kunnen is, is het inoefenen natuurlijk wel belangrijk.

Daarom werd dit LOK-programma ontwikkeld en zijn er tevens enkele steekkaarten gemaakt als handvat om patiënten in een fase te situeren. De vergadering zou moeten leiden tot een verhoogde motivatie van de groepsleden om gedragsveranderingsinterventies toe te passen in hun consult. Het uiteindelijke doel is vanzelfsprekend de kwaliteit van de zorg en het welzijn van de patiënt te bevorderen. Er zal kennis gemaakt worden met het fasemodel voor gedragsverandering en het motivationeel interview. De toepasbaarheid binnen een huisartsconsult zal worden ervaren. Er zullen enkele gesprekstechnische tools worden ingeoefend. De aanwezigheid van een expert in deze materie is aan te bevelen. Deze zijn te contacteren via het secretariaat van Domus Medica.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica.

3.13. Het kinesitherapievoorschrift (module 1)

Samen met uw moderator, en een lokale kinesitherapeut-“expert”, worden de deelnemers begeleid in het oplossen van de casuïstiek en het gebruik van de Wegwijzer voor artsen m.b.t. het kinesitherapievoorschrift.

Belangrijk: nodig een lokale kinesitherapeut uit die kan optreden als “expert”.

LOK-pakket ontwikkeld met steun van Axxon.

3.14. Het kinesitherapievoorschrift (module 2): communicatie arts-kinesitherapeut

Er bestaan geen algemene normen voor een 'goed' kinevoorschrift of een 'goed' kineverslag. Ook informatie-uitwisseling tussen arts en kinesitherapeut loopt niet volgens gestandaardiseerde paden. Artsen en kinesitherapeuten gaan op deze vergadering met elkaar in dialoog om op constructieve en creatieve manier oplossingen te zoeken.

Bij dit programma worden de kinesitherapeuten van uw regio uitgenodigd. Met behulp van een aantal werkvragen zullen de deelnemers, artsen en kinesitherapeuten, met elkaar in overleg treden.

LOK-pakket ontwikkeld met steun van Axxon.

3.15. Het opstarten van een zorgtraject diabetes mellitus en chronische nierinsufficiëntie

De zorgtrajecten diabetes mellitus en chronische nierinsufficiëntie zijn een belangrijk deel van diabeteszorg en nierinsufficiëntie. U moet een pak nieuwe informatie aan de patiënt overbrengen en tegelijkertijd de mutualiteit op de hoogte brengen, de praktische opvolging organiseren, de mogelijkheden tot verwijzing nagaan en de aanschaf van allerlei materiaal voorschrijven.

De zorgtrajecten diabetes mellitus en chronische nierinsufficiëntie zijn een belangrijk deel van diabeteszorg en nierinsufficiëntie. U moet een pak nieuwe informatie aan de patiënt overbrengen en tegelijkertijd de mutualiteit op de hoogte brengen, de praktische opvolging organiseren, de mogelijkheden tot verwijzing nagaan en de aanschaf van allerlei materiaal voorschrijven.

Het doel van deze vergadering is aan huisartsen een paar praktische handvaten mee te geven die hen vertrouwd maken met het contract van het zorgtraject, en hen in de mogelijkheid stelt om vanaf nu een zorgtraject op te starten. Dit wordt praktisch geoefend aan de hand van casuïstiek.

Altijd in samenwerking met een zorgtrajectpromotor van het LMN.

3.16. Hoe kijken naar fouten in de huisartsenpraktijk?

“Fouten”, een zwaar beladen woord, maar hier kijken we naar wat deze fout ons aan kwaliteit kan bijbrengen in plaats van een vingerwijzende beschuldiging. Een extra dimensie is het uitwisselen met andere collega’s/praktijken, die – zo blijkt het – dezelfde herkenbare “fouten” ervaren. Uitwisselen met andere praktijken werpt een ander licht op je eigen praktijkfunctioneren.

Het geeft bovendien een goed overzicht van verschillende praktijkvisies, wat zeer verrijkend kan zijn. Het horen van “fouten” van collega’s, maakt je zelf ook bewust van potentiële clinical incidents. Foutpreventie kan reeds vanaf hier starten! Dit LOK-programma biedt u een uitgebreide toelichting van de clinical incident-techniek. Nadien gaan de deelnemers in groepjes werken met eigen voorbeelden.

3.17. Kwaliteitsbevordering in de huisartsenpraktijk, toegepast op de aanpak van urineweginfecties

Via dit LOK-programma doorloopt de LOK-groep de verschillende stappen in de kwaliteitscirkel.

- Fase 1: het programma vereist wat voorbereidende medewerking van de LOK-deelnemers in die zin dat zij een kleine voorafgaande registratie verrichten in hun eigen praktijk.
- Fase 2 en 3: tijdens de LOK-vergadering zullen de registraties (anoniem) worden getoetst aan de bestaande richtlijnen.
- Fase 4: dit vormt dan de basis voor een eventuele verandering van het huidig beleid.
- Fase 5 = fase 1: de kwaliteitscirkel wordt gesloten met een nieuwe registratie die kort (en ook weer anoniem) zal worden voorgesteld op een volgende LOK-vergadering.

Het doorlopen van de kwaliteitscirkel wordt in dit pakket toegepast op een frequent voorkomende pathologie, nl. urineweginfecties.

3.18. Lokaal overleg tussen huisarts en apotheker

Overleg en taakafspraken tussen zorgverleners worden steeds belangrijker, ook het medisch-farmaceutisch overleg. Huisartsen en apothekers uit dezelfde wijk hebben immers een gezamenlijk doel: de optimale zorg voor hun patiënt.

Hiervoor hebben we een vormingspakket uitgewerkt waarmee u zelf het overleg kan aangaan met de apotheker(s) uit uw wijk rond een aantal gemeenschappelijke thema's:

- Bereikbaarheid en communicatie
- Algemene afspraken m.b.t. het voorschrift
- Verslaving en misbruik
- Magistrale bereidingen
- Voorschrift op stofnaam en substitutie
- Wachtdienstregeling
- Zorgtrajecten

Elk thema wordt ingeleid met een aantal algemene vragen om in groep te bespreken en in gedachten te houden. vervolgens worden meer specifieke zaken besproken op 'vraag en antwoord'-wijze (basisprincipes, wetgeving, ...). Regelmatig verschijnt een pop-up met daarop meer specifieke vragen waarrond kan worden gediscussieerd door de deelnemers en akkoorden worden gezocht. Op het einde van elk hoofdstuk worden de gevonden "good practices" en eventueel gemaakte afspraken kort opgesomd.

Belangrijk: tijdens dit overleg dienen de lokale apothekers te worden uitgenodigd

Meer info: www.huisvoorgezondheid.be/zorgverlener/samenwerking-apotheker-huisarts

LOK-pakket ontwikkeld door Huis voor Gezondheid, Apothekersvereniging van Brussel, Réseau Multidisciplinaire Local Bruxelles

3.19. Medicatie bij urgenties

Deze handleiding voor LOK-groepen hoort bij de richtlijn urgenties. De handleiding "Medicatie bij urgenties" is een mooi voorbeeld van een praktisch en eenvoudig thema dat bij uitstek geschikt is om de methodiek van kwaliteitsbevordering in de vingers te krijgen. Het thema wordt best in twee sessies behandeld, waarbij de LOK-deelnemers telkens hun urgentietrouse meebrengen. Heel interactief, heel leuk, erg praktijkgericht.

Tip: urgentietrouse meebrengen naar de bijeenkomst!

3.20. MRSA en andere zorginfecties

Een programma over hygiëne in RVT's en in de huisartsenpraktijk. Alle mensen, ziek of gezond, kunnen drager zijn van pathogene kiemen. Voor ons, gezondheidswerkers, is het algemeen toepassen en respecteren van bepaalde voorzorgsmaatregelen een noodzaak, willen wij onze patiënten en onszelf beschermen tegen zorginfecties met MRSA, Clostridium difficile en andere.

In dit navormingsprogramma behandelen we hygiëne bij artsen (huisartsen en CRA's), in het RVT, en in de huisartsenpraktijk, zowel in onze spreekkamer als op huisbezoek. We bespreken welk beleid er kan gevolgd worden inzake infectiepreventie.

3.21. Obesitas bij volwassenen

Overgewicht en obesitas zijn in onze westerse maatschappij één van de belangrijkste gezondheidsproblemen.

Als huisarts spelen we een centrale rol bij de identificatie van overgewicht en obesitas én in de begeleiding van mensen met overgewicht. Om u hierbij te helpen heeft Domus Medica een handleiding opgesteld die u door het niet medicamenteus beleid (dieet, gedragsadviezen en bewegingsadviezen) leidt. Ze is gebaseerd op de richtlijn "Overgewicht en obesitas bij volwassenen in de huisartsenpraktijk" en op het digitale draaiboek "herkenning en aanpak van gewichtsproblemen en obesitas" van eetexpert maart 2013.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica met steun van de Vlaamse Overheid. Deze handleiding is samengesteld voor de LOK-moderator of begeleider en omvat materiaal om de vergadering voor te bereiden en te begeleiden. In de handleiding zit kant-en-klaar materiaal waarmee moderator en deelnemers kunnen werken: voorbereiding van de vergadering, indeling van de avond, casuïstiek, vragen waarrond LOK-deelnemers kunnen werken, nuttig naslagwerk over het desbetreffende onderwerp en links naar het digitale draaiboek van Eetexpert dat u online helpt om de problematiek aan te pakken.

3.22. Omgaan met onzekerheden

Diagnostische onzekerheid is niet ongewoon in de eerste lijn: 10 tot 20% van wat je ziet valt in deze categorie. Het doel van deze vergadering is de onzekerheid, waarmee wij in ons beroep veelvuldig te

maken krijgen, bespreekbaar stellen. De mogelijkheid te kunnen omgaan met onzekerheid is een essentiële noodzaak tot succes in het beroep van huisarts.

Deze handleiding is samengesteld voor de LOK-moderator of begeleider en omvat materiaal om de vergadering voor te bereiden en te begeleiden.

In de handleiding zit kant-en-klaar materiaal waarmee moderator en deelnemers kunnen werken: voorbereiding van de vergadering, indeling van de avond, casuïstiek, vragen waarrond LOK-deelnemers kunnen werken, nuttig naslagwerk over het desbetreffende onderwerp,

3.23. Rookstopbegeleiding door de huisarts: praktische handleiding

Hoe uw patiënten helpen met “stoppen met roken”? Een vraag waar veel huisartsen zich het hoofd over breken. Een kort rookstopadvies door de huisarts is een kosteneffectieve strategie om het aantal rokers terug te dringen. Aan de hand van casussen reiken we u een aantal tools aan om rookstopbegeleiding bij patiënten aan te pakken, te begeleiden en op te volgen tijdens de consultaties.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica met steun van de Vlaamse Overheid.

3.24. Seksueel overdraagbare infecties

Het bespreken van preventie, screening en diagnose van seksueel overdraagbare infecties is zowel voor de patiënt als voor de huisarts niet altijd vanzelfsprekend. Dit LOK-pakket over seksueel overdraagbare infecties (SOI) in de huisartsenpraktijk kan de huisarts ondersteuning bieden in de aanpak ervan. Via casussen geraakt hij/zij meer vertrouwd met de problematiek gerelateerd aan SOI zoals deze zich kan presenteren in de huisartsenpraktijk. Méér vertrouwd zijn met het onderwerp, maakt dat het ook makkelijker bespreekbaar wordt. Daarnaast worden er ook een aantal tools beschikbaar gesteld die bruikbaar zijn in de dagelijkse praktijk, zoals een steekkaart, een overzicht van nuttige adressen, informatie over correct condoomgebruik en over wat te doen indien een condoom scheurt en een brief om eventueel op een anonieme manier de partner(s) te verwittigen dat hij/zij een risico gelopen heeft op een SOI en zich daarom best laten testen.

LOK-pakket ontwikkeld door Domus Medica.

3.25. Tijdige detectie van dementie

Domus Medica ontwikkelde, in samenwerking met Expertisecentrum Dementie Orion en met steun van de Vlaamse overheid, een vormingspakket voor LOK-groepen over de detectie van dementie. Thema's die in deze vergadering aan bod komen zijn het belang van tijdige detectie, symptomen van dementie, soorten dementie, het vermoeden van dementie versterken en communicatie over dementie.

Deze handleiding is samengesteld voor de LOK-moderator of begeleider en omvat materiaal om de vergadering voor te bereiden en te begeleiden.

In de handleiding zit kant-en-klaar materiaal waarmee moderator en deelnemers kunnen werken: voorbereiding van de vergadering, indeling van de avond, casuïstiek, vragen waarrond LOK-deelnemers kunnen werken, nuttig naslagwerk over het desbetreffende onderwerp, ...

Ook de e-learning kan perfect gebruikt worden op de LOK en laat de LOK-leden toe zich thuis verder te verdiepen in dit thema.

3.26. Voorschrijven van labo-onderzoek

Deze handleiding biedt een houvast om op korte tijd in kleine groep een lokale consensus te bereiken die conform is met bestaande aanbevelingen en die haalbaar is om in de dagelijkse praktijk toe te passen. Het bewust worden van de situaties waarin kan afgeweken worden van de algemene aanbeveling en de motivatie hiervoor zijn kernpunten in de discussie.

Het programma loopt over één of twee sessies, en volgt de stappen van de kwaliteitscirkel.

Belangrijk: bij dit programma nodigt u een klinisch bioloog uit: deze treedt op als "expert".

Raadpleeg ook de richtlijn.